

Skepticism i Indien

Vetenskap och Folkbildning har systerorganisationer i många länder. En av de mest livaktiga är den indiska föreningen, *Indian Committee for the Scientific Investigation of Claims of the Paranormal*. I deras tidskrift *Indian Skeptic* får man en skrämmande bild av hur samvetslösa människor utnyttjar sina medmänniskors vidskepelse och fattigdom. Den lägre utbildningsnivån i Indien gör att kvacksalveri och bluffar av olika slag har en helt annan grogrund än i Västerlandet.

Framgångsrika skeptiker

De indiska skeptikerna är ofta mycket framgångsrika med att avslöja bluffmakare:

En "helig man" som kallades Gulab Baba uppgav sig ha gudomliga krafter att skapa föremål ur intet och att köra en jeep utan bensin. ANS [en lokal skeptikergrupp] utmanade honom att utföra sina underverk under omständigheter där det inte går att fuskas. Han kunde inte acceptera utmaningen utan flydde sin kos. (*Indian Skeptic* december 1990)

I den lilla staden Jaisinghpur avslöjade de lokala skeptikerna en exorcist och en astrolog. När folket förstod hur det låg till, blev ilskan så stor att en folkmassa kastade stenar på exorcisten och astrologen. "Exorcisten sprang för livet till ett hus i närheten men den ilska folkmassan kastade stenar på taket och många tegelpannor krossades. För att rädda exorcisten och astrologen väddade SEC [de lokala skeptikerna] till polisen och en polisjeep anlände som eskorterade dem genom folksamlingen och till polisstationen." (*Indian Skeptic* januari 1991)

En kvinna i 30-årsåldern, fru Baby Rathod, framträdde i en by i staten Maharashtra och påstod att gudinnan Kali talade genom henne. Hon uppgav sig kunna bota sjuka, och utförde mirakel som att "skapa" blommor och amuletter ur tomma luften. Hon utmanades av skeptikerna att bevisa sina förmågor, och ställde upp på att utföra sina mirakel i deras närvaro. De kunde avslöja att hon förvarade diverse blommor, amuletter m m i kläderna och munhålan. Resultatet blev att hon skrev på ett papper där hon erkände att hon fuskat och lovade sluta påstå sig ha gudomliga krafter. (*Indian Skeptic* september 1992)

Skeptiker nedslagen

Det är en tuff tillvaro att vara aktiv skeptiker i Indien. Skeptikern G. N. Padki, som gjort stora insatser för att bekämpa kvacksalvare och astrologer, råkade i mars 1991 ut för ett nattligt överfall som åsamkade honom en besvärlig knäskada. "Jag kunde inte ge namnet på någon särskild misstänkt till polisen eftersom det finns ett så stort antal personer som hotar mig." skrev han i *Indian Skeptic* (juli 1992) "Jag ofta får hotfulla telefonsamtal."

Konsten att knäcka en kokosnöt

Indian Skeptics redaktör är trollkonstnären B Premanand, som väl enklast kan presenteras som Indiens motsvarighet till James Randi. Premanands berättelser om hur han och hans medarbetare har avslöjat olika bluffmakare är ofta det mest läsvärda i tidningen. Här ett exempel:

"På åttiotalet kom en helig man från Jaffna i Sri Lanka till Kerala,

knäckte 101 kokosnötter mot huvudet, och delade ut kokosnötsvattnet som prasad till tillbedjare. Han hävdade att han levde enbart på kokosnötsvattnet. Tidningen Mathrubhumi Weekly publicerade en artikel på förstasidan full med bilder på denne helige man och uppmanade vår kommitté att ta vårt förnuft till fånga och börja tro på mirakel. De sa att Jaffna Siddhan – som han kallades – genom detta bevisade att det finns en gud och att mirakel inträffar. Han tog aldrig betalt, hävdade de. Jag undrade hur detta att knäcka kokosnötter på huvudet kunde ha med gud att göra och hur det kunde vara ett mirakel. Senare visade till och med statstelevisionen hur han knäckte kokosnötter.

Några av mina vänner blev ombedda att observera honom. Det visade sig att han inte knäckte mogna kokosnötter utan mycket späda sådana, vars skal inte hårdnat. Dessa kokosnötter var så mjuka att de skulle gå sönder om man tappade dem. Han hade själv klättrat upp i träden och samlat kokosnötterna.

När de hade upptäckt hans hemlighet, bytte våra vänner ut en av hans påsar med kokosnötter mot några mogna, hårda kokosnötter. Den första påsen var hans, och han knäckte nötterna i den på huvudet. Den andra påsen var vår. Han tog en kokosnött och slog den mot huvudet. Den gick inte sönder. Han försökte knäcka en till men den gick inte heller sönder. På samma sätt prövade han ett halvdussin kokosnötter. Men de gick inte sönder. Han förstod att något gått snett. Han sa till publiken att det blivit något fel på morgonbönen och att det var

därför han inte kunde visa miraklet. Han sa att han skulle komma igen nästa dag. Nästa dag fanns han inte där eftersom han visste genom tidningarna att vår kommitté hade avslöjat hans trick."

För den som vill pröva tricket: Skaffa en ordentligt omogen kokosnöt, och slå den på huvudet "på det ställe där skalet har tre ögon. Den kommer att gå sönder." (*Indian Skeptic* juni 1992 och juli 1992)

Klocka utan kläpp

En numera avliden helig man i Madras vid namn Pandimalai Swami använde en klocka utan kläpp för att kommunicera med gudarna.

"När människor kom till honom sa han att deras stjärnor var i en mycket dålig position. Om de inte blickade Nava Grahas (de nio planeterna) skulle de bli lidande. För att de skulle få se om hans förutsägelse stämde gav han dem en klocka utan kläpp. Om det fanns gudomlig nåd skulle klockan ringa."

Genom att visa att klockan ringde efter (men inte före) vissa ceremonier fick han de stackars kunderna att skuldsätta sig för att betala för diverse ceremonier. En del begick självmord när de inte kunde betala tillbaka lånen.

Tekniken var enkel: han hade en andra klocka i armhålan, och hade arrangerat så att han kunde manövrerade den med armrörelser. Det var den dolda klockan i armhålan som ringde, inte klockan utan kläpp. (*Indian Skeptic* juli 1992)

Bugande blommor

Här ett litet axplock från Premanands många avslöjanden om de metoder som s k heliga män använder för att bevisa sin helighet.

En helig man från Kolhapur blev berömd för att t o m blommor bugade för honom i vörndnad. Metod: Han sprutade etylklorid på blommorna. (*Indian Skeptic* juli 1992). Ämnet är cancerframkallande, så detta är ingen rekommendabel verksamhet!

En del andebesvärjare brukar, när de drivit ut den onda anden ur en "besatt" person, flytta över anden till en kokosnöt som då börjar röra sig. Metod: Man sågar av kokosnöten under fibrerna, holkar ur den, stoppar i en groda eller en mus och sätter samman den igen. Fibrerna döljer sågmärkena. (*Indian Skeptic* maj 1993)

Vid ett tempel i Tamilnadu kom två örnar dagligen exakt klockan 12.00 för att delta i en offerceremoni. Metod: Örnarna hade under en tid varit fångna. De vandes då vid att varje dag klockan 12.00 få kött som innehöll opium. Sedan de blivit frisläppta kom de tillbaka varje dag för att få sin mat och sin drog. (*Indian Skeptic* maj 1993)

Snabbläkande sår

Många heliga män i Indien skär i kroppen med en kniv. Det blöder, men när de torkat bort blodet är såren redan läkta. Metod: De stryker in huden och kniven med två olika kemikalier. Den blodröda färgen uppstår genom en kemisk reaktion mellan de båda ämnena. (Kombination av järnklorid och

natriumsulfocyanid kan användas. Ett annat alternativ är järnammoniumsulfat och natriumsalicylat.) (*Indian Skeptic* maj 1993)

Många Hata Yogis hoppar barfota från ett bord ner på krossat glas. Metod: Man behöver minst 50-100 kg bottnar från läsk- och ölflaskor. Genom att rulla dem i en stor säck kan man slipa bort skarpa kanter. Ju tjockare glashög man har, desto säkrare är tricket. Den som vill pröva på detta uppmanas att börja hoppa med skor på, sedan med strumpor och till sist barfota. (*Indian Skeptic* juni 1993)

Konsten att äta spansk peppar

En del "heliga män" bevisar sin helighet genom att helt oberört äta mycket stark spansk peppar, som publiken också får provsmaka. Metod: först sköljer och gurglar man munnen med olivolja så att tungan och munhålan är helt täckta av olja. (*Indian Skeptic* april 1993)

En kristen evangelist har framträtt på televisionen i Madras och tänt ljus med böner. Metod: Han dränkte in vecken i en fosforlösning. Under tiden som han läste bönerna avdunstade lösningsmedlet, och då började ljuset brinna. (*Indian Skeptic* oktober 1992)

Pseudovetenskapligt etablissemang

Mysticism och pseudovetenskap har en stark ställning i etablerade kretsar i Indien. Det gäller i en del fall t o m universiteten. I decembernumret 1990 berättade *Indian Skeptic* om ett universitet (Telugu-universitetet, Andhra Pradesh) som

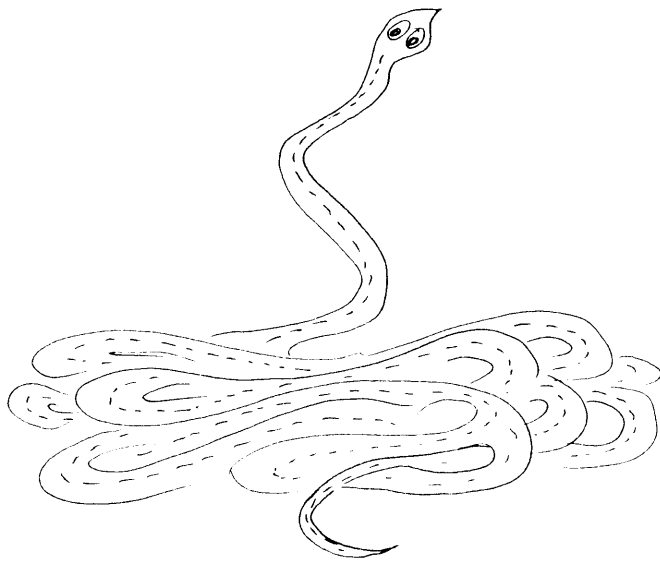
gav kurser i astrologi. Dessa kurser kunde studenterna tillgodoräkna sig i reguljära examina. De lokala skeptikerna påvisade för universitetsledningen att astrologi inte är en vetenskap. De lyckades faktiskt få universitetet att upphöra med astrologikurserna.

Även i industrikretsar står magin högt i kurs: "Ingenjörer vid IPCLs kemifabrik i Nagothane (Konkan) trodde uppenbarligen att det var arga gudar snarare än bristande säkerhetsåtgärder som förorsakade den ödeläggande explosionen vid anläggningen den 5 november. Så för att blidka gudarna organiserade de en *yagna* vid vilken inte mindre än 25 riter utfördes. Den leddes av IPCLs ordförande Hansmukh Shah. Alla de högre tjänstemännen och deras fruar turades om att frambringa offer till eldguden." (*Indian Skeptic* jan 1991)

Tron på andemakter är också förankrad högst upp i den politiska ledningen: "Premiärministern VP Singhs motvilja mot att flytta in i sitt officiella residens på 7, Race Course, har givit upphov till omfattande spekulationer. Det hävdas att Chandra Shekhar har fått besked av sina astrologer och tantriks, däribland Chandraswamy, att hans officiella residens har blivit en hemstad för onda andar och att han bör flytta in först efter att det har renats." (*Indian Skeptic* jan 1991)

Sai Baba avslöjad

Sai Baba är en av de mest inflytelserika "heliga männen" i Indien. Han har för övrigt anhängare även i Sverige. Han framträder med anspråk om att vara gudomlig. Bl a låter han påskina att han har uppväckt döda till livet.

(*Indian Skeptic* januari 1993) Mest känd är han för sin förmåga att skapa föremål ur tomma intet. Han plockar guldklockor, amuletter m m ur tomma luften, och ger dem till sina tillbedjare. Skeptikerna hävdar förstas att föremålen har tillkommit på vanligt sätt, och att det han gör är vanlig trolleriteknik.

Babas politiska inflytande verkar att vara stort. Både Indiens president Sankar Dayal Sarma och dess nuvarande premiärminister P. V. Narasimha Rao har besökt Sai Baba. Vid sina besök har de visat honom sedvanlig respekt genom att knäfalla framför honom och vidröra hans fötter.

Premiärminister Raos besök hos Sai Baba ägde rum den 29 augusti 1992 i samband med invigningen av en ny byggnad vid Babas anläggning. Rao sökte och fick Babas välsignelser för den kommande regeringsperioden. Ett stort antal andra höga statliga dignitärer var närvarande vid ceremonin. Vid besöket "materialiserade" Sai Baba en guldkedja och gav den till herr Chakrapani, byggnadens arkitekt.

Detta filmades av ett TV-bolag. Men när TV-teamet kom tillbaka till studion upptäckte de något mycket märkligt: Strax innan Baba frambringade guldkedjan kunde

man se en extra hand snabbt sticka fram. Handen tillhörde den assistent som lämnade fram guldkedjan till Baba.

TV-stationens ledning förbjöd visning av detta avsnitt av bandet. Den officiella motiveringen för detta är att den bortklippta delen "saknade relevans för premiärministerns besök".

Men tidningen Deccan Chronicle kom över bandet och publicerade den 23 november stillbilder från videon, som tydligt visade att Baba tog emot guldkedjan från sin assistent med vänster hand, förde över den till höger hand och sedan lyfte högerhanden mot himlen och plockade kedjan "ur tomma luften".

Det uppges att journalisterna på Deccan Chronicle inte informerade tidningens ägare före publiceringen. Ägaren, som för övrigt är parlamentsledamot, har själv sökt Sai Babas välsignelser då han varit sjuk. I många indiska tidningar har ledningen och journalisterna kommit i konflikt om denna historia. Journalisterna vill publicera avslöjandet, medan ledningen vill hålla tyst om det.

(*Indian Skeptic* november 1992 samt januari, mars och april 1993. Humanist nr 3, 1993)

Tempelbluffen

Premanand avslöjar oförväget bluffmakare av alla slag, även dem som håller hus i templen. Så här berättar han om sitt besök i templet Vijnan Yatra i Andhra Pradesh:

"När ett gift par är barnlöst, tror man att om de går till detta tempel och ber, så kommer de att bli välsignade med ett barn. Gudabilden i templet är en sex fot hög stenstaty av Kala Bhairava....

En vän beledsagade mig dit tillsammans med sin fru, som framställde sig som min fru. Jag visste att man måste punga ut med mycket pengar för gudarnas välsignelse, så vi gick dit mycket sjabbigt klädda. Jag mötte prästen och talade om för honom att trots mitt äktenskap hade jag ännu inte blivit far. Jag bad honom att be om gudens välsignelse ...

Han tittade på mig och sa att jag hade problem med de farliga planeterna Rahu och Ketu som cirklade runt mitt huvud. Det var därför jag inte blev far. Han tittade på kvinnan och sa till henne att eftersom hon hade mördat ett barn i sitt förra liv kunde hon inte bli mor. Dessa planeter måste bliktas, och barnets själ måste bevakas. Det skulle kosta 5000 rupies att genomföra den prayaschitta puja som behövdes.

Vi ägnade två timmar åt att försöka få priset nedsatt på grund av fattigdom, och till slut gick han ned till 250 rupier vilket vi betalade. Sedan ombads vi komma med en Panchaloha-skål fylld med ris. Skålen kunde hyras. Han gav oss en kniv och uppmanade oss att be till herren Kala Bhairava med fullständig tillit, sedan sticka in kniven i kärlet fyllt med ris och lyfta kniven. Om guden var nöjd skulle kärlet fyllt med ris följa med

kniven upp och vi skulle välsignas med ett barn.

Vi bad, vidrörde varandra, och lyfte kniven efter att ha satt in den i kärlet, men kärlet kom inte upp med kniven. Han sa att det han kommit fram till med intuition var rätt. Och han började prayaschitta puja-ceremonin som tog ungefär en timme. Vid varje ord förde han in kniven i skålen, och tog ut den då och då.

När bönen var avslutad, ombads vi att föra in kniven rakt ner i riset och lyfta kniven. Han hjälpte oss att göra detta, och förvånansvärt nog följde kärlet med kniven upp när vi lyfte den. Han förklarade att bönen hade haft verkan.

Nästa steg var att kvinnan skulle stängas in i det heliga rummet och ha sexuellt umgänge med gudabilden. Hon var en modig kvinna. Sedan hon gått in i rummet stängdes dörrarna. Det var kolmörkt där inne eftersom det varken fanns fönster eller ventilation.

Hon ställde sig på den plats där prästen hade suttit under bönerna, eftersom det där fanns en bräda på marken som han hade suttit på. Efter några minuter hörde hon fotsteg komma mot henne, från utrymmet bakom gudabilden. Hon var beredd med brädan i handen och slog personen med den.

Eftersom det kom plötsligt och aldrig hade hänt förr, föll personen ner. Brädan träffade också gudabilden och slog av den genitalierna. Hon bankade på dörren, och vi fick upp den. En man kröp omkring på marken, och gudabilden hade förlorat sina könsdelar. Vi tog en bild av gudabilden. Vi visste nu hur de kvinnor som bad vid templet blev gravida. De som blev det var de som var barnlösa därför att deras män inte kunde få barn. Det var inte guden utan prästen som välsignade dem med barn." (*Indian Skeptic* mars 1993)

Fruktan och förtryck

Berättelser som dessa kan väl vara ganska roande och pikanta. Men den verklighet som de ger oss inblick i är varken roande eller pikant. Ett liv styrt av vidskepelse blir ett liv i fruktan och förtryck.

I aprilnumret 1993 berättade *Indian Skeptic* om en 47-årig man som blivit arresterad av polisen för barnmord. Han hade halshuggit sin treåriga kusindotter på ett altare i syfte att beveka guden Khandoba.

Sven Ove Hansson